EUROPSKA
KOMISIJA

Bruxelles, 16.7.2025.
COM(2025) 544 final

2025/0544 (CNS)

Prijedlog

ODLUKE VIJEĆA

o uspostavi posebnog programa za provedbu Okvirnog programa za istraživanja i inovacije Obzor Europa za razdoblje 2028. – 2034., o utvrđivanju pravila za sudjelovanje i diseminaciju rezultata u okviru tog programa te o stavljanju izvan snage Odluke (EU) 2021/764

(Tekst značajan za EGP)

{SEC(2025) 555 final} - {SWD(2025) 555 final} - {SWD(2025) 556 final}

OBRAZLOŽENJE

1. KONTEKST PRIJEDLOGA

• Razlozi i ciljevi prijedloga

Cilj je ovog prijedloga provesti Okvirni program EU-a za istraživanja i inovacije Obzor Europa za razdoblje 2028. – 2034. i dijelove Europskog fonda za konkurentnost koji su relevantni za istraživanja i inovacije. Ovaj je prijedlog u potpunosti usklađen s uredbama koje se njime provode, kao i s višegodišnjim financijskim okvirom za razdoblje 2028. – 2034.

Posebni program koji se uspostavlja ovom Odlukom Vijeća temelji se na članku 182. stavku 4. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU).

U skladu s člankom 182. stavkom 4. UFEU-a okvirni program provodi se putem posebnih programa u kojima se utvrđuju precizna pravila za njegovu provedbu, određuje njegovo trajanje i osiguravaju sredstva koja se smatraju potrebnima. Obzor Europa provodit će se putem posebnog programa koji se uspostavlja ovom Odlukom Vijeća.

Za više informacija o općem prijedlogu Obzora Europa vidjeti obrazloženje temeljnog akta o okvirnom programu [Prijedlog uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o uspostavi Okvirnog programa za istraživanja i inovacije Obzor Europa i o utvrđivanju pravila za sudjelovanje i diseminaciju rezultata].

2. DRUGI ELEMENTI

• Detaljno obrazloženje posebnih odredaba prijedloga

Uz iznimku potpore za integraciju trokuta znanja – visokog obrazovanja, istraživanja i inovacija te poduzeća – posvuda u Uniji, odredbe posebnog programa slijede strukturu [Prijedloga uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o uspostavi Okvirnog programa za istraživanja i inovacije Obzor Europa i o utvrđivanju pravila za sudjelovanje i diseminaciju rezultata].

2025/0544 (CNS)

Prijedlog

ODLUKE VIJEĆA

o uspostavi posebnog programa za provedbu Okvirnog programa za istraživanja i inovacije Obzor Europa za razdoblje 2028. – 2034., o utvrđivanju pravila za sudjelovanje i diseminaciju rezultata u okviru tog programa te o stavljanju izvan snage Odluke (EU) 2021/764

(Tekst značajan za EGP)

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 182. stavak 4.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

nakon prosljeđivanja nacrta zakonodavnog akta nacionalnim parlamentima,

uzimajući u obzir mišljenje Europskog parlamenta[1],

uzimajući u obzir mišljenje Europskoga gospodarskog i socijalnog odbora[2],

uzimajući u obzir mišljenje Odbora regija[3],

u skladu s posebnim zakonodavnim postupkom,

budući da:

(1) U skladu s člankom 182. stavkom 3. Ugovora o funkcioniranju Europske unije („UFEU”), Obzor Europa – Okvirni program za istraživanja i inovacije za razdoblje 2028. – 2034. („Obzor Europa”), uspostavljen Uredbom XXX [*upućivanje na Uredbu o Obzoru Europa*] Europskog parlamenta i Vijeća, treba provoditi putem posebnih programa u kojima su utvrđena detaljna pravila za njihovu provedbu, određeno je njihovo trajanje te su osigurana sredstva koja se smatraju potrebnima.

(2) Uredbom XXX [*upućivanje na Uredbu o Obzoru Europa*] utvrđuju se opći i specifični ciljevi Obzora Europa te struktura i osnovne odrednice aktivnosti koje se trebaju provoditi, a ovim posebnim programom za provedbu Obzora Europa („posebni program”) trebali bi se utvrditi operativni ciljevi i aktivnosti specifični za dijelove Obzora Europa. Odredbe o provedbi utvrđene u Uredbi XXX u potpunosti se primjenjuju na posebni program.

(3) S Vijećem guvernera Zajedničkog istraživačkog centra (JRC), koje je osnovano Odlukom Komisije 96/282/Euratom[4], provedeno je savjetovanje u vezi sa znanstvenim i tehnološkim sadržajem posebnog programa za nenuklearne izravne aktivnosti JRC-a.

---

1 SL C , , str. .
2 SL C , , str. .
3 SL C , , str. .

(4) Ovom Odlukom Vijeća utvrđuje se indikativna financijska omotnica za posebni program.

(5) Radi osiguranja jedinstvenih uvjeta za provedbu posebnog programa putem programa rada provedbene ovlasti trebalo bi dodijeliti Komisiji. Te bi ovlasti trebalo izvršavati u skladu s Uredbom (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća[5].

(6) S obzirom na važne financijske posljedice posebnog programa, za donošenje programa rada trebali bi se koristiti savjetodavni postupci i postupci ispitivanja utvrđeni u Uredbi (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća.

(7) Posebni program zamjenjuje posebni program za provedbu Obzora Europa uspostavljen Odlukom Vijeća (EU) 2021/764[6]. Odluku Vijeća (EU) 2021/764 trebalo bi stoga staviti izvan snage.

(8) Posebni program trebao bi se provoditi u skladu s načelom vladavine prava, kao i s pravima i načelima utvrđenima u Povelji Europske unije o temeljnim pravima te bi trebao biti u skladu s međunarodnim obvezama Unije i država članica koje proizlaze iz međunarodnih instrumenata čije su one stranke, uključujući instrumente za ljudska prava kao što je Konvencija UN-a o pravima osoba s invaliditetom,

DONIJELO JE OVU ODLUKU:

Poglavlje I.

Opće odredbe

Članak 1.

Predmet

1. Ovom se Odlukom uspostavlja posebni program za provedbu Okvirnog programa za istraživanja i inovacije Obzor Europa za razdoblje višegodišnjeg financijskog okvira („VFO”) 2028. – 2034. („posebni program”), kako je utvrđeno u članku 1. stavku 2. točki (a) Uredbe XXX [*upućivanje na Uredbu o Obzoru Europa*].

2. U ovoj se Odluci utvrđuje proračun posebnog programa za proračun za razdoblje 2028. – 2034., pravila provedbe posebnog programa i aktivnosti koje će se provoditi u okviru posebnog programa.

3. Na posebni program primjenjuju se i definicije, ciljevi, struktura i proračun Okvirnog programa za istraživanja i inovacije Obzor Europa utvrđeni u Uredbi XXX [*upućivanje na Uredbu o Obzoru Europa*].

---

4 Odluka Komisije 96/282/Euratom od 10. travnja 1996. o preustroju Zajedničkog istraživačkog centra (SL L 107, 30.4.1996., str. 12., ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/1996/282/oj).

5 Uredba (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. veljače 2011. o utvrđivanju pravila i općih načela u vezi s mehanizmima nadzora država članica nad izvršavanjem provedbenih ovlasti Komisije (SL L 55, 28.2.2011., str. 13., ELI:

6 Odluka Vijeća (EU) 2021/764 od 10. svibnja 2021. o uspostavi posebnog programa za provedbu Okvirnog programa za istraživanja i inovacije Obzor Europa te o stavljanju izvan snage Odluke 2013/743/EU (SL L 167I, 12.5.2021., str. 1., ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2021/764/oj).

Članak 2.

Operativni ciljevi

1. Posebni program doprinosi općim i specifičnim ciljevima utvrđenima u članku 3. Uredbe XXX [*upućivanje na Uredbu o Obzoru Europa*].

2. Posebni program ima sljedeće operativne ciljeve:

   (a) poticanje proizvodnje visokokvalitetnih znanstvenih istraživanja i uspostave svjetski vodećih istraživačkih institucija;

   (b) podupiranje mobilnosti, osposobljavanja i razvoja karijere istraživača;

   (c) privlačenje i zadržavanje vrhunskih talenata u Europi;

   (d) poticanje suradnje i multidisciplinarnosti, među ostalim uz pomoć društvenih i humanističkih znanosti kako bi se stvorilo novo znanje;

   (e) unapređenje vrednovanja znanja;

   (f) povezivanje i razvoj istraživačke i tehnološke infrastrukture u cijelom Europskom istraživačkom prostoru („EIP”) radi omogućivanja transnacionalnog pristupa;

   (g) podupiranje stvaranja i širenja dubokotehnoloških i inovativnih *start-up* poduzeća;

   (h) poticanje prihvaćanja tehnologije i demonstracije disruptivnih inovacija;

   (i) povećanje sudjelovanja istraživačkih organizacija iz zemalja širenja i tranzicijskih zemalja iz članka 19. Uredbe XXX [*upućivanje na Uredbu o Obzoru Europa*];

   (j) poticanje otvorene znanosti te osiguravanje vidljivosti prema javnosti i otvorenog pristupa rezultatima ako je to moguće.

3. Posebni program obuhvaća i suradničke istraživačke aktivnosti u okviru sastavnica politika Europskog fonda za konkurentnost.

Članak 3.

Proračun

1. U skladu s člankom 6. stavkom 1. Uredbe XXX [*upućivanje na Uredbu o Obzoru Europa*] indikativna financijska omotnica za provedbu posebnog programa za razdoblje 2028. – 2034. iznosi 175 002 000 000 EUR u tekućim cijenama.

2. Iznos iz stavka 1. ovog članka dijeli se među dijelovima navedenima u članku 6. stavku 2. Uredbe XXX [*upućivanje na Uredbu o Obzoru Europa*].

Članak 4.

Programi rada

1. Posebni program provodi se putem programa rada iz stavka 2. ovog članka u skladu s člankom 110. Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509.
   Ne dovodeći u pitanje prvi podstavak, u programima rada mogu se posebno utvrditi:

   (a) aktivnosti i s njima povezani proračun;

(b) kriteriji prihvatljivosti i kriteriji za dodjelu;

(c) jedinstvena stopa sufinanciranja po aktivnosti;

(d) pravila koja se primjenjuju na aktivnosti koje se odnose na više specifičnih ciljeva;

(e) aktivnosti na koje se primjenjuju posebna pravila, posebno kad je riječ o vlasništvu, iskorištavanju i diseminaciji rezultata, prijenosu i licenciranju te o pravu pristupa rezultatima.

2. Komisija putem provedbenih akata donosi zasebne programe rada za provedbu aktivnosti u okviru sljedećih komponenti, kako je navedeno u članku 1. stavku 3.:

(a) Europsko istraživačko vijeće („ERC”), nacrt čijeg programa rada utvrđuje Znanstveno vijeće ERC-a na temelju članka 7. stavka 9. točke (a) podtočke ii., u skladu s člankom 18. stavkom 3. Komisija odstupa od nacrta programa rada koji je utvrdilo Znanstveno vijeće ERC-a samo u skladu s člankom 7. stavkom 4. drugim podstavkom; u tom slučaju Komisija donosi program rada putem provedbenog akta u skladu s člankom 18. stavkom 4. i to obrazlaže;

(b) Europsko vijeće za inovacije („EIC”), čiji se program rada priprema na temelju savjeta Odbora EIC-a iz članka 12. stavka 1. točke (b), u skladu s člankom 18. stavkom 4.;

(c) aktivnosti Marie Skłodowska-Curie („MSCA”), globalna društvena pitanja, misije EU-a, Instrument za novi europski Bauhaus, inovacijski ekosustavi, reforme i jačanje europskog sustava istraživanja i inovacija, istraživačka i tehnološka infrastruktura, širenje sudjelovanja i izvrsnosti, u skladu s člankom 18. stavkom 4.;

(d) JRC, za čiji se višegodišnji program rada uzima u obzir mišljenje Vijeća guvernera JRC-a iz Odluke Komisije 96/282/Euratom.

3. Istraživačke i inovacijske aktivnosti iz sastavnica opisanih u poglavljima od IV. do VII. Uredbe (EU) XXX [*upućivanje na Uredbu o Europskom fondu za konkurentnost*] uključuju se u specifični namjenski dio programa rada putem kojih se provode odgovarajući specifični ciljevi iz članka 3. stavka 2. točaka od (a) do (d) Uredbe XXX [*upućivanje na Uredbu o Europskom fondu za konkurentnost*]. Ti se programi rada donose u skladu s člancima 15. i 84. Uredbe (EU) XXX [*upućivanje na Uredbu o Europskom fondu za konkurentnost*].

Članak 5.

Europska partnerstva

1. Europska partnerstva slijede jasan pristup koji se temelji na cijelom životnom ciklusu, uključujući njihov odabir, provedbu i praćenje, kao i prelazak s Uredbe XXX [*upućivanje na Uredbu o Obzoru Europa*] na sljedećoj osnovi:

(a) europska partnerstva odabiru se na temelju konkurentnog, otvorenog, nediskriminirajućeg i transparentnog postupka na temelju područja koja predloži Komisija. Povrh zahtjeva iz članka 11. Uredbe XXX [*upućivanje na Uredbu o Obzoru Europa]* partnerstva kandidati moraju ispunjavati sljedeće kriterije za odabir:

i. relevantnost portfelja: osigurava se općenita dosljednost i usklađenost portfelja partnerstva, pod uvjetom da kandidati ispunjavaju sve kriterije za odabir i dokažu relevantnost kao dio strateškog portfelja aktivnosti;

ii. kritična masa: proračun partnerstava (doprinosi Unije i partnera) mora odgovarati njihovu trajanju i jamčiti dostatna sredstva za financiranje najmanje jednog većeg poziva na podnošenje prijedloga godišnje, od kojih je svaki usporediv s prosječnim pozivom na podnošenje prijedloga u okviru programa Obzor Europa u istom relevantnom tematskom području;

iii. sastav partnera: osim ako je to propisno opravdano, nužno je sudjelovanje javnih subjekata iz najmanje pet država članica i privatnih subjekata koji predstavljaju značajne segmente njihovih ekosustava, čime se osigurava široka i uravnotežena uključenost ključnih dionika;

iv. paneuropska važnost: partnerstva moraju imati paneuropsku važnost, što je vidljivo iz uravnotežene geografske distribucije partnera među državama članicama;

v. fokus na ciljevima: partnerstva zadaju jasne, mjerljive i vremenski ograničene ciljeve za trajanje programa Obzor Europa koji će služiti kao temelj za praćenje, procjenu i evaluaciju;

vi. poslovni plan: partneri *ex ante* pripremaju poslovni plan, uključujući skup ključnih pokazatelja uspješnosti za praćenje napretka i tranzicijsku strategiju orijentiranu na budućnost, uključujući mjere za postupno ukidanje financiranja iz programa Obzor Europa;

vii. otvorenost i transparentnost: partnerstva su otvorena i transparentna kad je riječ o utvrđivanju prioriteta i ciljeva, uključujući očekivane rezultate i učinke, te o sudjelovanju partnera i dionika iz cijelog lanca vrijednosti i iz različitih sektora, područja i disciplina, uključujući relevantne međunarodne sektore, a da to ne pogađa europsku konkurentnost;

viii. prijašnje aktivnosti: u slučajevima u kojima se partnerstva kandidati zasnivaju na prethodnim inicijativama, mora se dokazati učinkovitost, djelotvornost i učinak prethodnih partnerstava;

ix. u okviru svoje provedbe europska partnerstva osiguravaju:

x. transparentne mehanizme internog upravljanja i interna pravila, uključujući kodekse ponašanja, kako bi se zajamčilo da partnerstva funkcioniraju na otvoren i transparentan način;

xi. stalnu otvorenost inicijative na temelju jasnih i transparentnih pristupnih i izlaznih kriterija, među ostalim putem otvorenih poziva potencijalnim novim partnerskim organizacijama;

xii. fleksibilnost pravodobnim revidiranjem ključnih dokumenata kao što su strateški programi za istraživanja i inovacije i tranzicijske strategije, koji se prema potrebi prilagođavaju kako bi se zajamčila relevantnost i izvedivost;

xiii. stalno praćenje uključuje praćenje napretka prema nizu zajedničkih pokazatelja specifičnih za partnerstva, uključujući doprinose partnera, troškovnu učinkovitost i otvorenost prema novim partnerima. Zajednički pokazatelji specifični za partnerstva temelje se na zajedničkim pokazateljima kako su definirani u Uredbi XXX [*upućivanje na Uredbu o okviru uspješnosti*] i

utvrđeni u dvogodišnjim izvješćima o praćenju uspješnosti europskih partnerstava u okviru programa Obzor Europa za razdoblje 2021. – 2027.;

xiv. europska partnerstva objavljuju svoje konačne pozive do 31. prosinca 2034. Europska partnerstva određuju i provode najbolji način za tranziciju. Uzimajući u obzir tranzicijske strategije pripremljene *ex ante*, partnerstva se podvrgavaju neovisnoj procjeni kojom se utvrđuje ispunjavaju li svoje ciljeve, je li partnerski pristup prikladan i jesu li i dalje relevantni za prioritete politike Unije. Ta bi procjena trebala uključivati preporuku najdjelotvornijeg načina intervencije politike za sve buduće aktivnosti;

(b) ako se ne obnove, europska partnerstva provode odgovarajuće mjere na temelju mjera za njihovo postupno ukidanje utvrđenih u njihovim tranzicijskim strategijama.

Poglavlje II.

Izvrsna znanost

Članak 6.

Europsko istraživačko vijeće

1. Komisija osniva Europsko istraživačko vijeće („ERC”) za provedbu aktivnosti u okviru stupa I. „Izvrsna znanost” iz Uredbe XXX [*upućivanje na Uredbu o Obzoru Europa*] koje se odnose na ERC. ERC nasljeđuje Europsko istraživačko vijeće osnovano Odlukom Vijeća (EU) 2021/764.

2. ERC je sastavljen od neovisnog Znanstvenog vijeća ERC-a iz članka 7. i posebne provedbene strukture ERC-a iz članka 8.

3. Znanstveno vijeće ERC-a ima predsjednika („predsjednik ERC-a”), koji se bira iz redova viših znanstvenika s međunarodnim ugledom.

4. Predsjednika ERC-a imenuje Komisija na temelju transparentnog postupka zapošljavanja koji uključuje neovisni posebni odbor za traženje. Znanstveno vijeće ERC-a mora odobriti postupak zapošljavanja i odabranog kandidata. Mandat predsjednika ERC-a ograničen je na dvije godine i može se produljiti jednom za najviše dvije godine.

5. Predsjednik ERC-a predsjeda Znanstvenim vijećem ERC-a i osigurava vodstvo Znanstvenog vijeća ERC-a i njegovu vezu s posebnom provedbenom strukturom ERC-a te zastupa Znanstveno vijeće ERC-a u znanstvenom svijetu.

6. Predsjedniku pomažu tri potpredsjednika, koje Znanstveno vijeće bira iz redova svojih članova.

7. ERC postupa u skladu sa svojim temeljnim načelima, a to su znanstvena izvrsnost, otvorena znanost, autonomija, učinkovitost, djelotvornost, transparentnost, odgovornost i istraživački integritet, uz poštovanje korporativnih politika Europske komisije. Osigurava kontinuitet s aktivnostima ERC-a koje se provode u skladu s Odlukom Vijeća (EU) 2021/764.

8. ERC svojim aktivnostima podupire pionirska istraživanja, na temelju pristupa „odozdo prema gore”, koja u svim područjima provode glavni ispitivači i njihovi

timovi koji se natječu na europskoj razini, što obuhvaća i istraživače na početku karijere.

9. Komisija djeluje kao jamac autonomije i integriteta ERC-a i osigurava da ERC pravilno izvodi zadaće koje su mu povjerene.

10. Komisija osigurava da je provedba aktivnosti ERC-a usklađena s načelima utvrđenima u stavku 7. ovog članka, kao i s cjelokupnom strategijom za ERC iz članka 7. stavka 4. točke (a), koju utvrđuje Znanstveno vijeće ERC-a.

Članak 7.

Znanstveno vijeće ERC-a

1. Znanstveno vijeće ERC-a sastavljeno je od 22 najuglednija neovisna znanstvenika, inženjera i stručnjaka s primjerenim stručnim znanjem, što uključuje žene i muškarce iz različitih dobnih skupina i jamči raznolikost područja istraživanja i zemljopisnih podrijetla. Oni djeluju u svoje ime, neovisno o vanjskim interesima. Članove Znanstvenog vijeća ERC-a imenuje Komisija na temelju neovisnog i transparentnog postupka imenovanja koji je dogovoren sa Znanstvenim vijećem ERC-a te obuhvaća otvoreno savjetovanje sa znanstvenom zajednicom i podnošenje izvješća Europskom parlamentu i Vijeću.

2. Mandat članova Znanstvenog vijeća ERC-a traje do četiri godine i može se produljiti jednom za najviše dvije godine, na temelju sustava rotacije kojim se osigurava kontinuitet rada Znanstvenog vijeća ERC-a.

3. Znanstveno vijeće ERC-a iz redova svojih članova bira tri potpredsjednika koji pomažu predsjedniku ERC-a u zastupanju i u organizaciji rada. Oni imaju titulu potpredsjednika ERC-a. Članovi Znanstvenog vijeća ERC-a za zadaće koje obavljaju dobivaju naknadu u obliku honorara i, prema potrebi, povrata putnih troškova i dnevnica.

4. Znanstveno vijeće ERC-a obavlja svoje zadaće isključivo u okviru područja primjene i za potrebe posebnog programa. U tom kontekstu utvrđuje:

   (a) općenitu strategiju za ERC;

   (b) nacrt programa rada za provedbu aktivnosti ERC-a;

   (c) metode i postupke za istorazinsku ocjenu i evaluaciju prijedloga na čijem se temelju određuje koji će se prijedlozi financirati;

   (d) svoje stajalište o svakom pitanju koje bi sa znanstvenog stajališta moglo unaprijediti postignuća i učinak ERC-a i kvalitetu istraživanja koja se provode;

   (e) kodeks ponašanja koji, među ostalim, obuhvaća sprečavanje sukoba interesa;

   (f) postupak za izbor potpredsjednika ERC-a.

   Komisija odstupa od stajališta koja Znanstveno vijeće ERC-a utvrdi u skladu s prvim podstavkom samo ako smatra da se odredbe ove Odluke nisu poštovale. U tom slučaju Komisija donosi mjere za održavanje kontinuiteta provedbe posebnog programa i postizanje njegovih ciljeva te utvrđuje i obrazlaže točke odstupanja od stajališta Znanstvenog vijeća ERC-a.

5. Znanstveno vijeće ERC-a obavješćuje Komisiju o istraživačkim trendovima, podacima i svim pitanjima relevantnima za donošenje politika i u vezi s tim može provoditi analize.

6. Znanstveno vijeće ERC-a i Komisija sastaju se najmanje dvaput godišnje kako bi održali široku i pravodobnu razmjenu mišljenja u kontekstu razvoja strategije ERC-a i donošenja politika Komisije.

7. Znanstveno vijeće ERC-a jamči kvalitetu aktivnosti iz znanstvene perspektive i ima potpunu nadležnost za donošenje odluka o vrsti istraživanja koja će se financirati.

8. Znanstveno vijeće djeluje isključivo u interesu ERC-a, u skladu s načelima iz članka 6. stavka 7. Nastupa s integritetom i čestitošću te svoj posao obavlja učinkovito i uz najveću moguću transparentnost.

9. U kontekstu provedbe posebnog programa i kako bi izvršilo te zadaće, Znanstveno vijeće ERC-a obavlja sljedeće:

(a) kad je riječ o znanstvenoj strategiji:

   i. utvrđuje opću znanstvenu strategiju za ERC s obzirom na znanstvene mogućnosti i europske potrebe u području znanosti;

   ii. utvrđuje program rada i razrađuje ERC-ov skup mjera za potporu u skladu sa svojom znanstvenom strategijom;

   iii. pokreće potrebne inicijative za međunarodnu suradnju, uključujući aktivnosti informiranja, kako bi se povećala vidljivost ERC-a među najboljim istraživačima iz ostatka svijeta, u skladu sa svojom znanstvenom strategijom;

(b) kad je riječ o znanstvenom upravljanju, praćenju i kontroli kvalitete:

   i. osigurava visokokvalitetan sustav istorazinskog ocjenjivanja koji se temelji na znanstvenoj izvrsnosti i potpuno transparentnoj, pravednoj i nepristranoj obradi prijedloga tako što će utvrditi stajališta o provođenju poziva na podnošenje prijedloga i upravljanju tim pozivima, kriterije evaluacije, postupke istorazinskog ocjenjivanja, uključujući odabir stručnjaka, metode za istorazinsko ocjenjivanje i evaluaciju prijedloga te potrebna provedbena pravila i smjernice, na temelju čega će se o financiranju prijedloga odlučivati pod nadzorom Znanstvenog vijeća ERC-a;

   ii. podnosi prijedlog na temelju kojeg se imenuju stručnjaci za pionirski istraživački rad ERC-a;

   iii. osigurava izvršenje bespovratnih sredstava ERC-a u skladu s jednostavnim, transparentnim postupcima u kojima se zadržava fokus na izvrsnosti, potiče inicijativa i kombinira fleksibilnost s odgovornošću tako što se kontinuirano prati kvaliteta rada i provedba;

   iv. preispituje i ocjenjuje postignuća ERC-a te kvalitetu i učinak istraživanja koja financira ERC te u skladu s tim daje preporuke i smjernice za korektivne ili buduće mjere;

   v. utvrđuje stajališta o svim drugim pitanjima koja utječu na postignuća i učinak aktivnosti ERC-a i kvalitetu istraživanja koja se provode u okviru tog dijela Obzora Europa;

(c) kad je riječ o komunikaciji i diseminaciji:

i. povećava ugled i vidljivost ERC-a u svijetu tako što provodi komunikacijske aktivnosti i aktivnosti informiranja, među ostalim znanstvene konferencije radi promicanja aktivnosti i postignuća ERC-a i rezultata projekata koje financira ERC u znanstvenoj zajednici te među ključnim dionicima i javnošću;

ii. prema potrebi se savjetuje sa znanstvenom, inženjerskom i akademskom zajednicom, regionalnim i nacionalnim agencijama za financiranje istraživanja i drugim dionicima;

iii. redovito izvješćuje Komisiju o svojim aktivnostima.

Članak 8.

Posebna provedbena struktura ERC-a

1. Posebna provedbena struktura ERC-a odgovorna je za administrativnu provedbu i izvršenje te komponente posebnog programa. Konkretnije, ta struktura provodi postupke evaluacije, istorazinskog ocjenjivanja i odabira u skladu sa strategijom koju je utvrdilo Znanstveno vijeće ERC-a te osigurava upravljanje bespovratnim sredstvima s financijskog i znanstvenog aspekta.

   Posebna provedbena struktura ERC-a podupire Znanstveno vijeće ERC-a u obavljanju svih njegovih zadaća iz članka 7., uključujući razvoj njegove znanstvene strategije, praćenje rada i preispitivanje i procjenu postignuća ERC-a, kao i komunikacijske aktivnosti i aktivnosti informiranja. Posebna provedbena struktura ERC-a također osigurava pristup potrebnim dokumentima i podacima koje posjeduje te obavješćuje Znanstveno vijeće ERC-a o svojim aktivnostima.

   Kako bi se osigurala usklađenost s posebnom provedbenom strukturom ERC-a u strateškim i operativnim pitanjima, vodstvo Znanstvenog vijeća ERC-a i direktor posebne provedbene strukture održavaju redovite koordinacijske sastanke.

2. Komisija osigurava da posebna provedbena struktura ERC-a strogo, učinkovito i uz potrebnu fleksibilnost slijedi samo ciljeve i zahtjeve ERC-a. Kako bi ispunila svoje obveze utvrđene u člancima 6. i 7. i u ovom članku, u okviru vlastite odgovornosti za izvršenje proračuna Komisija čini sljedeće:

   (a) osigurava kontinuitet i produljenje članstva Znanstvenog vijeća ERC-a te potporu stalnom Identifikacijskom odboru za imenovanje budućih članova Znanstvenog vijeća ERC-a;

   (b) osigurava kontinuitet posebne provedbene strukture ERC-a i delegiranje zadaća i odgovornosti toj strukturi, uzimajući u obzir stajališta Znanstvenog vijeća ERC-a;

   (c) osigurava da posebna provedbena struktura ERC-a obavlja sve svoje zadaće i odgovornosti;

   (d) imenuje direktora i članove uprave posebne provedbene strukture ERC-a, uzimajući u obzir stajališta Znanstvenog vijeća ERC-a;

   (e) osigurava pravodobno donošenje programa rada ERC-a, stajališta u vezi s provedbenom metodologijom i potrebna provedbena pravila uključujući pravila ERC-a za podnošenje prijedloga i predložak sporazuma o dodjeli bespovratnih sredstava ERC-a, uzimajući u obzir stajališta Znanstvenog vijeća i korporativne politike Komisije koje se provode putem posebnog programa;

(f) kao tijelo nadležno za ukupnu provedbu Programa nadzire posebnu provedbenu strukturu ERC-a i evaluira njezinu uspješnost.

Članak 9.

Aktivnosti Marie Skłodowska-Curie

1. Aktivnosti Marie Skłodowska-Curie (MSCA) usmjerene su na istraživanja koja provode istraživači i koja se temelje isključivo na znanstvenoj izvrsnosti kako bi se podupirala karijera, razvoj vještina i mobilnost istraživača u svim fazama karijere.

2. Aktivnosti Marie Skłodowska-Curie otvorene su za sve znanstvene domene u skladu s Ugovorom o funkcioniranju Europske unije i Ugovorom o osnivanju Europske zajednice za atomsku energiju. Ako se pojave posebne potrebe, aktivnosti Marie Skłodowska-Curie mogu se orijentirati na određene aktivnosti u okviru posebnih tematskih prioriteta, vrsta istraživačkih i inovacijskih institucija ili geografskih lokacija kako bi se odgovorilo na nove zahtjeve i potrebe Unije kad je riječ o vještinama, osposobljavanju za istraživanja, razvoju karijere i razmjeni znanja u svrhu strateške autonomije Unije.

3. U provedbi aktivnosti Marie Skłodowska-Curie čini se sljedeće:

   (a) nude se privlačni uvjeti i mogućnosti za napredovanje u karijeri, što pomaže u rješavanju sustavnih problema nestabilnosti i nesigurnosti karijera u istraživačkom sektoru. Aktivnosti Marie Skłodowska-Curie aktivno podupiru načela utvrđena u Europskoj povelji za istraživače kojima se promiče pravedno zapošljavanje, transparentnost postupaka i napredovanje na temelju zasluga[7];

   (b) osiguravaju se strateške sinergije s Europskim istraživačkim vijećem (ERC), ali i s instrumentima Unije kojima se potiču inovacije, kao što su Europsko vijeće za inovacije (EIC) i aktivnosti za poticanje integracije trokuta znanja – visokog obrazovanja, istraživanja i inovacija te poduzeća – u cijeloj Uniji, te s drugim programima Unije kao što je Erasmus+;

   (c) postavljanjem visokih standarda za radne uvjete u cijelom Europskom istraživačkom prostoru promiču se ravnoteža između poslovnog i privatnog života, raznolikost i uključivost.

Članak 10.

Zajednički istraživački centar

1. Aktivnosti Zajedničkog istraživačkog centra (JRC) dopunjuju neizravne aktivnosti kojima se podupiru dugoročniji ciljevi politike. Kako bi se to postiglo, Zajednički istraživački centar surađuje s međunarodnim, nacionalnim, regionalnim i lokalnim dionicima, među ostalim u okviru sporazuma o znanstvenoj suradnji.

   Aktivnosti Zajedničkog istraživačkog centra moraju:

   – biti fleksibilne i odgovarati na promjenjive potrebe politika,

[7] Preporuka Vijeća od 18. prosinca 2023. o europskom okviru za privlačenje i zadržavanje istraživačkih, inovacijskih i poduzetničkih talenata u Europi (SL C, C/2023/1640, 29.12.2023., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2023/1640/oj)

– osigurati sinergiju s drugim ulaganjima EU-a,

– u prvom planu imati sljedeća područja:

i. znanstvenu i tehničku potporu prioritetima politika Unije, posebno onima koji su utvrđeni u okviru Europskog fonda za konkurentnost i onima utvrđenima za dijelove I., II., III. i IV. programa Obzor Europa (ali ne ograničavajući se na te prioritete);

ii. integraciju znanja i učinak politike;

iii. teritorijalni razvoj i potporu državama članicama;

iv. znanstvenu izvrsnost i međunarodnu suradnju;

v. otvorenu znanost, razmjenu znanja i izgradnju kapaciteta.

Poglavlje III.

Konkurentnost i društvo

Članak 11.
Suradnička istraživanja

Suradničke istraživačke aktivnosti iz poglavlja I. Uredbe XXX [*upućivanje na Uredbu o Obzoru Europa*] posebno obuhvaćaju sljedeće istraživačke i inovacijske aktivnosti:

(a) pod dijelom „Konkurentnost”, istraživačke i inovacijske aktivnosti sastavnica politika opisanih u poglavljima od IV. do VII. Europskog fonda za konkurentnost;

(b) pod dijelom „Društvo”, istraživačke i inovacijske aktivnosti kao što su:

i. aktivnosti s ciljem ostvarivanja prioriteta za globalna društvena pitanja:

– jačanje demokratskih vrijednosti i temelja, građanskog angažmana, vladavine prava i temeljnih prava poticanjem otpornih, pluralističkih društava i integriteta informacijskog i medijskog prostora te suzbijanjem polarizacije, dezinformacija, govora mržnje, diskriminacije i ksenofobije u svijetu koji obilježavaju brze geopolitičke promjene,

– promicanje socijalne uključenosti, socijalne i gospodarske preobrazbe, uključivih društava i socijalne kohezije te suzbijanje nejednakosti kako bi se stvorile prilike za sve, uzimajući u obzir posebnosti ruralnih područja, odgovor na demografske promjene i međugeneracijsku pravednost, uključujući dobro upravljanje migracijama i mobilnošću, te podupiranje mentalnog zdravlja i društvene dobrobiti, među ostalim za mlade,

– poticanje konkurentne Europe koja se temelji na vrijednostima podizanjem razine vještina bitnih za budućnost i poticanjem uključivih inovacija koje ljudima donose nove prilike, olakšavaju društveno prihvaćanje tehnologija i podupiru održivi rast od kojeg svi imaju koristi;

ii. misije EU-a: aktivnosti za potporu misijama EU-a iz članka 15. stavka 5. Uredbe XXX [*upućivanje na Uredbu o Obzoru Europa*];

iii. aktivnosti u kontekstu Instrumenta za novi europski Bauhaus, koji je uspostavljen strateškim planom za Obzor Europa za razdoblje 2025. – 2027.[8], ispunjavaju ciljeve novog europskog Bauhausa, posebno podupiranjem aktivnosti za poticanje razvoja i širenje inovativnih istraživačkih rješenja za preobrazbu četvrti u održiva, uključiva i lijepa mjesta.

Poglavlje IV.

Inovacije

Članak 12.

Odbor Europskog vijeća za inovacije

1. Odbor Europskog vijeća za inovacije („Odbor EIC-a”) savjetuje Komisiju o:

   (a) općoj strategiji za komponentu EIC-a u okviru dijela III. „Inovacije” Obzora Europa, uzimajući u obzir komplementarnosti s Europskim fondom za konkurentnost;

   (b) programu rada za provedbu aktivnosti EIC-a, uključujući kriterije za procjenu prijedloga i odgovarajuću ravnotežu između različitih vrsta financijske potpore;

   (c) utvrđivanju novih tehnoloških trendova iz portfelja EIC-a i strateških projektnih portfelja;

   (d) profilu voditelja programa EIC-a;

   (e) koordinaciji sa Savjetodavnim odborom za jamstva, financijske instrumente i operacije mješovitog financiranja Europskog fonda za konkurentnost osnovanim u okviru Europskog fonda za konkurentnost.

2. Odbor EIC-a može Komisiji na njezin zahtjev uputiti preporuke o:

   (a) svakom pitanju koje, iz perspektive inovacija, može pojačati i potaknuti inovacijske ekosustave u cijeloj Uniji, postizanje i učinak ciljeva EIC-a te sposobnost inovativnih poduzeća da predstavljaju i uvode svoja rješenja;

   (b) utvrđivanju, u suradnji s relevantnim službama Komisije, nacionalnim i regionalnim tijelima te drugim relevantnim subjektima, regulatornih prepreka na koje mogu nailaziti poduzetnici, posebno oni kojima je dodijeljena potpora u okviru EIC-a;

   (c) programiranju u drugim dijelovima posebnog programa.

3. Odbor EIC-a djeluje u interesu postizanja ciljeva EIC-a. Nastupa s integritetom i čestitošću te svoj posao obavlja učinkovito i transparentno.

4. Odbor EIC-a sastavljen je od 15 do 20 neovisnih pojedinaca na visokoj razini iz različitih dijelova europskog inovacijskog ekosustava, što uključuje poduzetnike, poslovne predvodnike, ulagatelje, stručnjake za inovacije i inovativne istraživače,

[8] Provedbena odluka Komisije C(2024) 1741 od 20. ožujka 2024. o donošenju strateškog plana za razdoblje 2025. – 2027. za istraživanja i inovacije u okviru posebnog programa za provedbu Obzora Europa – Okvirnog programa za istraživanja i inovacije.

kao i stručnjake za prijenos tehnologije. Odbor EIC-a doprinosi aktivnostima za informiranje javnosti, a njegovi članovi nastoje povećati ugled EIC-a.

5. Članove Odbora EIC-a imenuje Komisija na temelju otvorenog poziva na podnošenje kandidatura ili na iskaz interesa i uzimajući u obzir potrebu za postizanjem uravnotežene stručne, rodne, dobne i geografske zastupljenosti.

6. Njihov je mandat ograničen na dvije godine i može se obnoviti dvaput.

7. Odbor EIC-a ima predsjednika koji mora biti ugledna javna osoba iz svijeta inovacija dobro upoznata s razvojem inovacija od istraživanja do tržišta i širenja.

8. Predsjednik Odbora EIC-a ima status neovisnog posebnog savjetnika, a imenuje ga Komisija na temelju transparentnog postupka zapošljavanja. Mandat predsjednika Odbora EIC-a ograničen je na najviše dvije godine i može se produljiti jednom za najviše dvije godine.

9. Predsjednik Odbora EIC-a predsjeda Odborom EIC-a, priprema njegove sastanke, dodjeljuje zadaće članovima i može osnivati posebne podskupine. Predsjednik Odbora EIC-a zastupa stajališta Odbora EIC-a u svijetu inovacija i ima ulogu sugovornika s Komisijom.

10. Komisija uspostavlja kodeks ponašanja Odbora EIC-a, koji se posebno odnosi na izbjegavanje sukoba interesa i kršenja povjerljivosti. Članovi Odbora EIC-a pri stupanju na dužnost obvezuju se da će postupati u skladu s kodeksom ponašanja.

11. Komisija pruža administrativnu potporu Odboru EIC-a i predsjedniku Odbora EIC-a.

Članak 13.

Inovacijski ekosustavi

Posebni program podupire:

(a) osnivanje i podupiranje povezanih centara u cijeloj Uniji, koji inovatorima, kao i *start-up* i *scale-up* poduzećima pruža pristup resursima, uslugama i partnerima, uključujući prilike za ulaganja, prve kupce istraživačkih, inovacijskih i inovativnih rješenja, korporacije, objekte za eksperimentiranje, istraživačku i tehnološku infrastrukturu, poduzetnički talent, obuku i mentoriranje;

(b) aktivnosti za razvoj paneuropskih inovacijskih ekosustava u ključnim tematskim područjima i za potporu razvoju inovacijskih vještina i izgradnji poduzeća u ranoj fazi, čime se potiče integracija trokuta znanja – visokog obrazovanja, istraživanja i inovacija te poduzeća – u cijeloj Uniji;

(c) programe za potporu inovativnim MSP-ovima, *start-up* i *scale-up* poduzećima u širenju i ostvarivanju pristupa međunarodnim tržištima uz pomoć istraživanja o tržišnoj održivosti, lokaliziranih inovacijskih alata, suradničkog istraživanja i inovacija, razmjene talenata, prilagođenog mentorstva, pristupa globalnim mrežama ulagatelja, regulatornih smjernica, lokalizirane marketinške potpore i usluga za poboljšanje prihvaćenosti u ciljnim zemljama;

(d) druge mjere za potporu razvoju inovacijskih ekosustava i njihovoj povezivosti, uključujući studije, ocjenjivanje prema referentnim vrijednostima, uzajamno učenje među dionicima u području inovacija i koordinaciju inovacijskih politika.

Poglavlje V.

Europski istraživački prostor

Članak 14.

Reforma i jačanje europskog sustava istraživanja i inovacija

Kako bi podupro realizaciju Europskog istraživačkog prostora (EIP), posebni program pomaže državama članicama u postizanju ciljeva utvrđenih u Paktu za istraživanje i inovacije u Europi[9], i to tako što podupire aktivnosti usklađene s ciljevima EIP-a i prioritetnim područjima za zajedničko djelovanje te promiče vrijednosti i načela EIP-a, kako su utvrđena u Paktu.

Članak 15.

Širenje sudjelovanja i izvrsnosti

Posebni program podupire istinski integriran i kohezivan ekosustav istraživanja i inovacija u Uniji, što se posebno odnosi na treće i četvrto prioritetno područje Pakta za istraživanje i inovacije, povećava pristup izvrsnim istraživanjima i inovacijama u cijeloj Uniji i za prioritete ima ulaganja i reforme. Razlike između vodećih i manje naprednih zemalja kad je riječ o uspješnosti istraživanja i inovacija umanjuju se aktivnostima za izgradnju solidne znanstvene baze, povezivanje aktera i ekosustava te poticanje strukturnih reformi politika na nacionalnoj i regionalnoj razini čija je svrha, na primjer, povećanje atraktivnosti istraživačkih karijera, internacionalizacija, veća učinkovitost upravljanja u istraživačkim i inovacijskim institucijama ili usklađivanje aktivnosti s inicijativama Unije.

Članak 16.

Istraživačka infrastruktura

1. Posebni program podupire izgradnju, razvoj i integraciju istraživačke infrastrukture u interesu Europske unije.

2. Aktivnosti koje se odnose na istraživačku infrastrukturu imaju sljedeće prioritete:

   (a) razvoj, konsolidacija i racionalizacija istraživačke infrastrukture u Uniji, uključujući koordinaciju između kapaciteta Unije i nacionalnih kapaciteta te doprinos u iznosu do 20 % troškova izgradnje novih vrhunskih kritičnih kapaciteta;

   (b) jačanje transnacionalnog pristupa istraživačkoj infrastrukturi u svim područjima i sektorima te prilagodba novim zajednicama korisnika;

   (c) povećanje otpornosti i održivosti istraživačke infrastrukture i održavanje koraka s brzim tehnološkim napretkom;

   (d) razvoj mreže istraživačkih podataka koji su vidljivi, pristupačni, interoperabilni i ponovno upotrebljivi („FAIR”) i čija struktura pogoduje strojnom

[9] Preporuka Vijeća (EU) 2021/2122 od 26. studenog 2021. o Paktu za istraživanje i inovacije u Europi, SL L 431, 2.12.2021., str. 1., ELI: http://data.europa.eu/eli/reco/2021/2122/oj.

programiranju, među ostalim širenjem i konsolidacijom europskog oblaka za otvorenu znanost kao europskog prostora za istraživačke podatke;

(e) jačanje europske politike o istraživačkoj infrastrukturi i međunarodnoj suradnji.

Članak 17.

Tehnološka infrastruktura

1. Posebni program poboljšava kapacitete tehnološke infrastrukture u Uniji i inovativnim poduzećima, uključujući *start-up* i *scale-up* poduzeća, i olakšava pristup integriranim uslugama takve infrastrukture.

2. Aktivnostima je u fokusu:

razvoj kapaciteta nove tehnološke infrastrukture;

(a) poboljšanje vidljivosti i prihvaćanja usluga tehnološke infrastrukture;

(b) program za pristup MSP-ova i *start-up* i *scale-up* poduzeća tehnološkoj infrastrukturi u cijeloj Uniji;

(c) suradnja i umrežavanje različitih infrastruktura te osposobljavanje i usavršavanje njihova osoblja;

(d) jačanje europske politike o tehnološkoj infrastrukturi.

Poglavlje VI.

Prijelazne i završne odredbe

Članak 18.

Postupak odbora

1. Komisiji pomaže odbor. Navedeni odbor je odbor u smislu Uredbe (EU) br. 182/2011.

2. Odbor se može sastati u sljedećim sastavima, uzimajući u obzir predmet rasprave:

- opći sastav: pregled provedbe posebnog programa,
- ERC,
- MSCA,
- globalna društvena pitanja, misije EU-a, Instrument za novi europski Bauhaus,
- EIC i inovacijski ekosustavi,
- istraživačka i tehnološka infrastruktura,
- reforma i jačanje europskog sustava istraživanja i inovacija te širenje sudjelovanja i izvrsnosti.

3. Pri upućivanju na ovaj stavak primjenjuje se članak 4. Uredbe (EU) br. 182/2011.

4. Pri upućivanju na ovaj stavak primjenjuje se članak 5. Uredbe (EU) br. 182/2011.

5. Ako se mišljenje odbora treba dobiti pisanim postupkom, navedeni postupak završava bez rezultata kad u roku za davanje mišljenja to odluči predsjednik odbora ili to zahtijeva obična većina članova odbora.

6. U skladu s međunarodnim sporazumima koje je sklopila Unija, predstavnici trećih zemalja ili međunarodnih organizacija mogu biti pozvani kao promatrači na sastanke odbora za posebni program pod uvjetima utvrđenima u njegovu poslovniku, uzimajući u obzir sigurnost i javni poredak Unije ili njezinih država članica.

Članak 19.

Stavljanje izvan snage

Odluka (EU) 2021/764 stavlja se izvan snage s učinkom od 1. siječnja 2028.

Članak 20.

Prijelazne odredbe

1. Ova Uredba ne utječe na nastavak ni izmjenu dotičnih aktivnosti do njihova zaključenja, na temelju Odluke (EU) 2021/764, koja se nastavlja primjenjivati na dotične aktivnosti do njihova zaključenja.

2. Iz financijske omotnice za posebni program mogu se pokriti i troškovi tehničke i administrativne pomoći potrebni radi osiguravanja prelaska na posebni program s mjera donesenih u skladu s Odlukom (EU) 2021/764.

Članak 21.

Stupanje na snagu i primjena

Ova Odluka stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Primjenjuje se od 1. siječnja 2028.

Sastavljeno u Bruxellesu,

Za Vijeće
Predsjednik